

KÚRIA

Bfv.II.1223/2014/5.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. március 5. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

Az ittas állapotban elkövetett járművezetés vétsége miatt folyamatban volt büntetőügyben a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Főügyészség felülvizsgálati indítványát elbírálv a Szolnoki Járásbíróság 12.B.207/2014/2. számú végzését hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Szolnok Járásbíróság a 2014. március 25. napján megtartott tárgyaláson kihirdetett 12.B.207/2014/2. számú ítéletében a terheltet bűnösnek mondta ki ittas járművezetés vétségében (Btk.236.§ (1) bek.), amiért őt 100 napi tétel pénzbüntetésre és 3 hónap közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1000 forintban állapította meg. A kiszabott 100.000 forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre rendelte átváltoztatni és kötelezte a terheltet az eljárás során felmerült 4000 forint bünygi költség megfizetésére.

A járásbíróság ítélete tényállásában a következőket rögzítette. A terhelt szakmunkás iskolát végzett, lakatosként dolgozik egy Bt.-nél, havi jövedelme 100.000.- forint. Élettársi kapcsolatban él, kiskorú gyermeke nincs. Vagyonát egy családi ház 2.000.000.- forint

értékű 1/2 tulajdoni hányada képezi. Személyi kölcsön tartozása van, melyet havi 10.000.- forint részletekben törleszt, közüzemi tartozását havi 15.000.- forintos részletekben fizeti. Büntetlen előéletű, szabálysértés miatt az elmúlt 2 évben nem marasztalták. Vezetői engedéllyel nem rendelkezik.

A terhelt 2014. február 28. napján 13 óra 35 perckor 300 W-nál kisebb teljesítményű elektromos gépi meghajtású kerékpárját 0,43 mg/1 légalkoholértékű - enyhe fokú alkoholos befolyásoltság előidézésére alkalmas - ittas állapotban vezette.

A terhelt e cselekményével a KRESZ 4.§ (1) bekezdés c) pontját.

A járásbíróóság első fokú ítélete 2014. március 28. napján jogerőre emelkedett, erre tekintettel az ítélet a Be.259.§ (1) bekezdésére utalással rövidített indokolással készült, alkalmazott jogszabályként a járásbíróóság a közúti járművezetéstől eltiltás alkalmazása tekintetében a Btk.55.§ (2) és (3) bekezdéseit jelölte meg.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a terhelt javára 2.B.877/2014-I. számon a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Főügyészség nyújtott be felülvizsgálati indítványt, melyet a Be.416.§ (1) bekezdésének b) pontjára alapított és a kiszabott büntetés törvénysértő voltára hivatkozott.

A felülvizsgálati indítvány a következőket tartalmazza:

„A Btk.55.§ (1) bekezdés a) és b) pontjai értelmében a járművezetéstől el lehet tiltani azt, aki az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével követi el a bűncselekményt, vagy bűncselekmények elkövetéséhez járművet használ.

A Btk.55.§ (2) bekezdése alapján a járművezetéstől el kell tiltani azt, aki járművezetés ittas állapotban vagy járművezetés bódult állapotban bűncselekményt követ el. Különös méltánylást érdemlő esetben a járművezetéstől eltiltás kötelező alkalmazása mellőzhető.

A bíróság a rövidített ítélet indokolásában ezen büntetés alapjául szolgáló jogszabályként a Btk.55.§ (2) bekezdését jelölte meg, nem utalt az (1) bekezdés rendelkezéseire, amiből arra kell

következtetni, hogy a (2) bekezdésben foglalt esetet önállóan tekinti, és így akkor is lehetségesnek tartja a járművezetéstől eltiltás kiszabását, ha annak az (1) bekezdésben meghatározott feltételei egyébként nem állnak fenn.

Ezt az értelmezést tévesnek tartom.

Álláspontom szerint a Btk.55.§ (2) bekezdésben meghatározott eset nem különálló, az (1) bekezdés, mint lehetséges eset mellett álló kötelező esetként értékelendő, hanem az (1) bekezdésben megfogalmazott feltételek fennállása esetén jelöl meg egy szűkebb esetkört, amikor kötelező a járművezetéstől eltiltás, nevezetesen, ha az elkövetőt a járművezetés ittas állapotban bűncselekmény miatt ítélik el.

Ezen álláspontból viszont az következik, hogy járművezetés ittas állapotban bűncselekmény esetében is vizsgálendő, hogy az (1) bekezdésben meghatározott általános feltételek fennállnak-e.

A Btk.55.§ (1) bek. a) pontja szerint a büntetés csak olyan elkövetővel szemben alkalmazható, aki engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével követi el a bűncselekményt.

Azon járművek körét, melyek a bűncselekmény elkövetésekor hatályos, a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII.28.) Korm. rendelet 3.§-ában meghatározott engedély birtokában vezethetők, a 4.§ szerint a rendelet 2. számú melléklete tartalmazza. E felsorolásban a kerékpár, mint jármű nem szerepel, ezért annak vezetése engedélyhez nem kötött.

Hasonló álláspontot foglalt el a Legfelsőbb Bíróság az 1978. évi IV. törvény hasonló rendelkezésével összefüggésben a BH 2006/138. számon közzétett eseti döntésében is.

A kerékpár fogalmát az 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) 1. számú függelék II. fejezetének r/1. pontja akként határozza meg, hogy a kerékpár olyan, legalább kétkerekű jármű, amelyet emberi erő hajt és ezt legfeljebb 300 W teljesítményű motor segíti.

A fenti értelmezés alapján az elektromos kerékpár kerékpárnak minősül és engedély nélkül vezethető.

Jelen ügyben a terhelt elektromos kerékpárját gépi meghajtású üzemmódban vezetve úgy közlekedett, hogy megszegte a KRESZ 4.§ (1) bekezdés c) pontjában foglalt rendelkezést.

Tekintettel azonban arra, hogy az elektromos kerékpár vezetői engedély hiányában is vezethető, a terhelt az engedélyhez nem kötött járművezetés szabályainak megszegésével követte el a bűncselekményt, ezért vele szemben törvénysértően került sor a Btk.55.§ (2) bekezdése alapján a közúti járművezetés eltiltás büntetés kiszabására.

- . -

Minderre tekintettel a főügyészség a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozat megváltoztatását és a törvénynek megfelelő határozat meghozatalát indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség BF.1327/2014/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt - annak indokait helyesnek megjelölve és tovább nem részletezve - fenntartotta és a támadott határozat akkénti megváltoztatását indítványozta, hogy a Kúria a terhelttel szemben törvénysértően kiszabott 3 hónap közúti járművezetéstől eltiltás büntetést mellőzze, egyebekben a megtámadott határozatot hatályában tartsa fenn.

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Főügyészség felülvizsgálata alapján eljárva a Kúria a Be.420.§ (1) bekezdése szerint tanácsulésen a Be.423.§ (4) és (5) bekezdése értelmében a felülvizsgálati indítványban megjelölt okból, továbbá a hivatalból vizsgálandó a Be.416.§ (1) bekezdés c) pontjában felsorolt ún. abszolút eljárási szabálysértések szempontjából bírálta felül az indítvánnyal támadott határozatot. A Kúria az említett körbe eső hivatalból vizsgálandó szabálysértést nem észlelt, a felülvizsgálati indítványt pedig alaptalannak találta.

A felülvizsgálati indítványban hivatkozott Be.416.§ (1) bekezdés b) pontja értelmében a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye, ha a büntetőjog szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki. A felülvizsgálati

indítvány megsértett anyagi jogszabályként a Btk.55.§-át és törvénysértő büntetésként a terhelt járművezetéstől eltiltását jelölte meg.

A terhelt felrótt cselekményét 2014. február 28. napján, tehát az új Btk. vagyis a 2012. évi C. törvény hatályba lépését követően valósította meg, így ügyében nem kétségesen ennek rendelkezései kerültek alkalmazásra. Mivel azonban a felülvizsgálati indítvány a korábban hatályos Btk. (vagyis az 1978. évi IV. tv.) hasonló rendelkezésére utalva az annak talaján kialakult bírói gyakorlatra is hivatkozott, a Kúria nem mellőzhette a korábban hatályos Btk. és a jelenleg hatályos Btk. járművezetéstől eltiltásra vonatkozó rendelkezéseinek összevetését abból a szempontból, hogy a két szabályozás azonos-e, és hogy a korábban hatályos szabályozás alapján kialakított gyakorlat továbbra is irányadónak tekinthető-e.

A korábban hatályos Btk.58.§-a szerint:

(1) járművezetéstől el lehet tiltani azt, aki az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével követi el a bűncselekményt vagy bűncselekmények elkövetéséhez járművet használ,

(2) a járművezetéstől eltiltás meghatározott fajtájú járműre is vonatkozhat.

A jelenleg hatályos - és a terhelt ügyében alkalmazott - Btk.55.§-a szerint:

(1) a járművezetéstől azt lehet eltiltani, aki

a) az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével követi el a bűncselekményt vagy

b) bűncselekmények elkövetéséhez járművet használ,

(2) a járművezetéstől el kell tiltani azt, aki járművezetést ittas állapotban vagy járművezetést bódult állapotban bűncselekményt követ el. Különös méltánylást érdemlő esetben a járművezetéstől eltiltás kötelező alkalmazása mellőzhető.

(3) a járművezetéstől eltiltás meghatározott fajtájú (légi, vasúti, vízi vagy közúti) és kategóriájú járműre is vonatkozhat.

A két szabályozást összehasonlítva a járművezetéstől eltiltás feltételeit illetően megállapítható, hogy jelenleg hatályos Btk.55.§ (1) bekezdés a) és b) pontja szinte szó szerint azonos szövegezéssel felöleli a korábban hatályos Btk.58.§ (1) bekezdésében szabályozott teljes esetkört, míg a (2) bekezdésben foglaltaknak megfelelő rendelkezés a korábbi törvényben nem szerepelt, az a jelenleg hatályos törvény ilyen értelemben is új rendelkezésének tekintendő. A Kúria álláspontja szerint ez az új rendelkezés a járművezetéstől eltiltás önálló esetkörét határozza meg, és ezen esetkörre az (1) bekezdésben meghatározott

előfeltételek nem vonatkoztathatók.

A Btk.55.§ (1) bekezdés a) pontjában meghatározott járművezetéstől eltiltás előfeltételei áttételesek, a felülvizsgálati indítványban helytállóan idézett 326/2011. (XII.28.) Korm. rendelet és az 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) rendelkezései (4.§ (1) bek. c) pont) kapcsolják a járművezetéstől eltiltást az alapul fekvő bűncselekményhez, ugyanakkor a (2) bekezdés esetében az alapul fekvő bűncselekmény és a szankció maga a Btk. teremt kapcsolatot, amikor kimondja, hogy az ittas állapotban elkövetett járművezetés bűncselekménye esetében a járművezetéstől eltiltás kötelező, azt csak különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető.

A Btk.55.§ (2) bekezdésének ekkénti önálló értelmezése mellett fel sem merülhet az (1) bekezdésben írt előfeltételek ezen esetkörre vetítése, a szabályozásból következően ekként a járművezetéstől eltiltás alkalmazásának nem előfeltétele az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegése, elégséges a járművezetés ittas állapotban bűncselekményének megvalósítása.

Jogszabály szerkesztési elvek mentén sem lenne magyarázható, hogy az 55.§ (1) bekezdés a) pontjában meghatározott előfeltétel (az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegése) miért vonatkozna a későbbi (2) bekezdésre is, amikor már az azt megelőző 55.§ (1) bekezdés b) pontja esetén sem feltétel.

A kifejtettekből következik, hogy a felülvizsgálati indítványban részletezett jogelv és az ott idézett bírói gyakorlat a legfeljebb 300 W teljesítményű motorral segített kerékpár vezetése esetén a járművezetéstől eltiltásra vonatkozóan a Btk.55.§ (1) bekezdés a) pontja szerinti esetkörökben alkalmazandó, a (2) bekezdés esetében viszont irányadónak nem tekinthető. Járművezetéstől eltiltásnak ekként helye van ittas állapotban megvalósított járművezetés bűncselekménye esetén, egyéb közlekedési szabályok megvalósításával elkövetett bűncselekmény elkövetése esetén viszont az a) pont szerint az eltiltás nem alkalmazható.

A Kúria megjegyzi, hogy a járművezetéstől eltiltás szankciója nem következmények nélküli annak ellenére sem, hogy az adott kerékpár vezetése nem engedélyhez kötött, mivel a közúti közlekedési feladatokról a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII.28.) Korm. rendelet 16.§ (1) bekezdése szerint járművezetésre jogosító okmányt a közlekedési igazgatási hatóság nem adhat annak, aki járművezetésre közlekedési

biztonsági szempontból alkalmatlan. A rendelet alkalmazásában pedig közlekedésbiztonsági szempontból járművezetésre alkalmatlannak kell tekinteni azt a személyt, akit a bíróság a járművezetéstől jogerősen eltiltott.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Főügyészség felülvizsgálati indítványának nem adott helyt, és a megtámadott határozatot a Be.426.§-a értelmében hatályában fenntartotta.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3.§-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. §-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418.§-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421.§-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival, azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2015. március 5.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Kiss Sándor s.k. előadó bíró. Idzigné Dr. Novák Csilla s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő
Bné